Názov predmetu	LATINSKÝ JAZYK
Časový rozsah výučby	1/0 1hodina týždenne, spolu 17 hodín
Ročník	prvý
Kód a názov študijného odboru	5361 N praktická sestra
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Latinský jazyk na strednej zdravotníckej škole je v rámci štátneho vzdelávacieho programu súčasťou odbornej zložky vzdelávania. Vyučovanie latinského jazyka prispieva svojím špecifickým podielom k príprave žiakov na štúdium odborných predmetov a pripravuje ich na zdravotnícke povolanie tým, že ich uvádza do odbornej latinsko-gréckej terminológie, ktorú má ovládať budúci zdravotnícky pracovník – absolvent strednej zdravotníckej školy. Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia žiakov. Zvládnutie základov latinčiny aj minima gréčtiny súvisí aj so všeobecným vzdelaním, získané poznatky pomôžu aj pri štúdiu iných cudzích jazykov. Sú predpokladom pre komunikáciu súčasného vzdelaného človeka v širšom kontexte. Obsah predmetu je doplnený o Národný štandard finančnej gramotnosti schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvom financií SR dňa 9. 03. 2017. Pri naplnení cieľov výučby latinského jazyka rešpektujeme ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu, environmentálnej výchovy, ciele finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti a zdravého životného štýlu a prierezové témy: Mediálna výchova, Multikulturálna výchova, Osobnostný a sociálny a rozvoj, Enviromentálna výchova, Ochrana života a zdravia.

Predmet poskytuje základy i pre ďalšie vzdelávanie.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania latinského jazyka je prispieť k splneniu cieľov odborného vzdelávania a osvojenia si kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu učiva predmetu. Žiaci majú pochopiť základné gramatické pravidlá, osvojiť si základy odbornej terminológie anatomickej i klinickej a porozumieť princípom, podľa ktorých sa odborné termíny tvoria. Vyučovanie latinského jazyka má prispieť k rozvíjaniu a upevňovaniu vedomostí jazykového systému získaných v slovenskom jazyku a živých cudzích jazykoch, k rozvoju presného a logického myslenia a vyjadrovania. Konečným cieľom je schopnosť používať latinský jazyk v profesijnej praxi a v samostatnom štúdiu odbornej literatúry.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete latinský jazyk využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme
- vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobejších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	**Formy práce**
Úvod do štúdia latinského jazyka	Informačnoreceptívna - výklad Beseda Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Flexia substantív a adjektív. Adverbiá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Číslovky	Informačnoreceptívna - výklad Didaktické hry Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	Informačnoreceptívna - výklad Motivačné vysvetľovanie Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Substantíva gréckeho pôvodu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Open book exam	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	Práca s knihou a textom Beseda Demonštrácia obrazov a modelov Projektové vyučovanie	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Úvod do štúdia latinského jazyka	Kábrt, J., Kucharský, P.: *Latinský jazyk.* Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach,V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Flexia substantív a adjektív. Adverbiá	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach,V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka

Číslovky	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach, V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta, 2010 Kábrt, J., Valach,V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Substantíva gréckeho pôvodu	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta 2010 Kábrt, J., Valach,V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta, 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	Kábrt, J., Kucharský, P.: Latinský jazyk. Osveta 2010 Kábrt, J., Valach,V.: *Stručný lekársky slovník.* Osveta 1992	Tabuľa Dataprojektor PC	Tabuľa Dataprojektor PC	Učebnica latinského jazyka Obrazy a modely Anatomický atlas

ROČNÍK: **PRVÝ**

ROZPIS UČIVA PREDMETU: **LATINSKÝ JAZYK**				1(1) HODINA TÝŽDENNE, Z TOHO SPOLU 17 VYUČOVACÍCH HODÍN V PRVOM POLROKU		
Názov tematického celku vrátane tém	**Hodiny**	**Medzipredmetové vzťahy**	**Očakávané vzdelávacie výstupy**	**Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov**	**Metódy hodnotenia**	**Prostriedky hodnotenia**
Úvod do štúdia latinského jazyka	**2**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
História medicínskej terminológie, Hippokratova prísaha. Význam latinčiny pri výkone zdravotníckej profesie.Multikultúrna výchova – prierezová téma	**1**	**Dejepis** **Slovenský jazyk a literatúra** **Zdravie a klinika chorôb** Ročník: prvý **Ošetrovateľstvo** Ročník: prvý	• Popísať vznik a vývoj medicínskej terminológie. • Vysvetliť význam Hippokratovej prísahy v súčasnosti. • Poukázať na význam latinčiny pre súčasnosť. • Pozoruje a hodnotí vývoj ľudskej spoločnosti od staroveku • Poukázať na výchovu a vzdelanie antickej civilizácie a porovnať ju so súčastnosťou v oblasti zdravotníctva, rodiny,ochrany človeka a životného prostredia, poukázať na princípy antickej demokracie, zdôrazniť vplyv rímskeho práva na ochranu ľudských práv a slobôd	• Stručne popisuje vznik a vývoj medicínskej terminológie. • S porozumením vysvetľuje význam Hippokratovej prísahy v súčasnosti. • Preukázateľne poukazuje na význam latinčiny pre súčasnosť. • Zhodnocuje vývoj ľudskej spoločnosti od staroveku • Vie poukázať na výchovu a vzdelanie antickej civilizácie a porovnáva ju so súčastnosťou v oblasti zdravotníctva, rodiny,ochrany človeka a životného prostredia, poukazuje na princípy antickej demokracie, vie zdôrazniť vplyv rímskeho práva na ochranu ľudských práv a slobôd	Ústne frontálne skúšanie	Ústne odpovede

Latinská abeceda.Výslovnosť	1	**Dejepis** **Slovenský jazyk a literatúra** **Zdravie a klinika chorôb** Ročník: prvý **Ošetrovateľstvo** Ročník: prvý	• Poukázať na príbuznosť latinskej gramatiky so slovenskou a cudzích jazykov. • Tolerovať iné jazyky • Ovládať latinskú abecedu a výslovnosť. • Vedieť správne čítať a písať latinské slová.	• V príkladoch poukazuje na príbuznosť latinskej gramatiky so slovenskou a cudzích jazykov. • Je tolerantný k iným jazykom • Plynulo ovláda latinskú abecedu a výslovnosť. • Správne číta a píše latinské slová.	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Didaktický test
Flexia substantív a adjektiv, Adverbiá	**9**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Základná gramatická terminológia Skloňovanie substantív 1. – 5. deklinácie Skloňovanie adjektív 1., 2., 3. deklinácie	1 4 2	**Slovenský jazyk a literatúra**	• Využiť vedomosti z gramatickej terminológie slovenského jazyka a cudzích jazykov. • Ovládať klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív. • Vedieť skloňovať substantíva 1.,2.,3.,4.,5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurálu. • Nájsť spoločné znaky jednotlivých deklinácií. • Vedieť používať predložkové pády. • Vedieť skloňovať adjektíva 1.,2.,3 deklinácie.	• Správne využíva vedomosti z gram. terminológie slov. jazyka a cudzích jazykov. • Presne zvláda klasifikáciu slovných druhov, predovšetkým substantív a adjektív. • Plynule skloňuje substantíva 1.,2.,3.,4.,5. deklinácie s dôrazom na genitív singuláru a nominatív a genitív plurál. • Pružne nachádza spoločné znaky jednotlivých deklinácií. • Správne používa predložkové pády. • Správne skloňuje adjektíva 1.,2.,3 deklinácie.	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď

Stupňovanie adjektív so zameraním na nepravidelné a neúplné stupňovanie Adverbiá – prehľad. Anatomické názvoslovie	1 1		• Pri skloňovaní adjektív aplikovať poznatky zo skloňovania substantív. • Vedieť adjektíva vystupňovať a správne ich prekladať. • Správne používať a prekladať anatomické názvoslovie s adjektívami vystupňovanými nepravidelne a neúplne. • Vymenovať najdôležitejšie adverbiá v odbore.	• Prakticky vie aplikovať pri skloňovaní adjektív poznatky zo skloňovania substantív. • Zvláda stupňovanie adjektív a správne ich prekladal. • Správne používa a prekladá anatomické názvoslovie s adjektívami vystupňovanými nepravidelne a neúplne. • Jednoznačne menuje najdôležitejšie adverbiá v odbore.		
Číslovky	**1**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Latinské číslovky základné a radové. Použitie čísloviek v anatomickej a klinickej terminológii	1	**Anglický/nemecký jazyk**	• Ovládať klasifikáciu latinských čísloviek. • Vymenovať latinské základné číslovky 1-30, 100, 1000. • Vymenovať latinské radové číslovky 1. - 15. • Ovládať skloňovanie latinských čísloviek. • Ovládať základné grécke číslovky 1-10 • Ovládať podielové číslovky (singuli, bini v receptúrach) • Ovládať násobné číslovky (simplex, duplex, triplex, multiplex aplikované v diagnózach a násobné číslovky v receptúrach semel, bis, ter, quater) • Vedieť správne vyjadriť kvantitatívne javy – počet/ základné číslovky v anatomickej terminológii.	• Ovláda klasifikáciu latinských čísloviek. • Jednoznačne vie vymenovať latinské základné číslovky 1- 30, 100, 1000. • Plynulo menuje latinské radové číslovky 1. - 15. • Správne a plynulo skloňuje latinské číslovky. • Zvláda základné grécke číslovky 1-10 • Zvláda podielové číslovky (singuli, bini v receptúrach) • Zvláda násobné číslovky (simplex, duplex, triplex, multiplex aplikované v diagnózach a násobné číslovky v receptúrach semel, bis, ter, quater • Presne a s porozumením používa základné číslovky v anatomickej terminológii.	Písomné skúšanie Ústne skúšanie	Didaktický test Ústna odpoveď

			• Vedieť správne používať radové číslovky v diagnózach • Spoznať a osvojiť si výrazy odvodené od čísloviek používaných vo finančníctve • Ovládať rímske číslice	• Presvedčivo rozoznáva radové číslovky v diagnózach. • Ovláda výrazy odvodené od čísloviek používaných vo finančníctve • Ovláda zapisovanie rímskych číslic		
Sloveso v medicínskej terminológii	**1**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Prehľad časovania slovies 1.-4. konjugácie. Sloveso byť - esse	1	**Slovenský jazyk a literatúra** **Cudzí jazky**	• Poznať informačne koncovky slovies indikatívu prézenta • Porovnať časovanie slovesa byť so slovenčinou a s cudzými jazykmi	• Pozná informačne koncovky slovies indikatívu prézenta • Porovnáva časovanie slovesa byť so slovenčinou a s cudzými jazykmi	Ústne frontálne skúšanie	Ústna odpoveď
Základné informácie o tvorení odvodených a zložených slov	**2**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Tvorenie latinských slov prefixami, sufixami a skladaním slov Tvorenie gréckych slov prefixami, sufixami a skladaním slov	1 1	**Slovenský jazyk a literatúra**	• Osvojiť si najdôležitejšie latinské prefixy, sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Vysvetliť význam zložených slov a osvojiť si najfrekventovaniejšie slovné základy –tomia, -ectomia, -stomia, -scopia, -graphia, -metria, -pathia, -algia, -logia, - iatria, -paedia, -rrhagia, -therapia. • Vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.	• Aktívne interpretuje najdôležitejšie latinské prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Ovláda význam zložených slov a osvojil si najfrekventovaniejšie slovné základy –tomia, -ectomia, -stomia, -scopia, -graphia, -metria, -pathia, -algia, -logia, - iatria, -paedia, -rrhagia, -therapia. • Prakticky používa základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Spoľahlivo sa orientuje v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch.	Ústne frontálne skúšanie	Ústne odpovede

			• Osvojiť si najdôležitejšie grécke prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Vysvetliť význam zložených slov. • Vedieť prakticky používať základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Orientovať sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Upevniť si vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.	• Dôsledne si upevňuje vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie. • Ovláda najdôležitejšie grécke prefixy a sufixy používané pri tvorení slov v zdravotníckej terminológii. • Vie vysvetliť význam zložených slov. • Správne prakticky používa základné spôsoby tvorenia slov odvodzovaním a skladaním. • Spoľahlivo sa orientuje sa v medicínskych termínoch a ich vzájomných vzťahoch. • Dôsledne si upevňuje vedomosti a poznatky o tvorení odbornej lekárskej terminológie.		
Substantíva gréckeho pôvodu	**1**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Základné informácie o gréckych substantívach I., II., III. deklinácie	1	**Anatómia a fyziológia** Ročník: prvý	• Využiť pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substantív. • Zoznámiť sa so skloňovaním gréckych substantív zakončených predovšetkým na –e, -es, -es, -er, -on, -ma, -itis, -is, -osis. • Porovnať spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív.	• Aktívne využíva pri skloňovaní gréckych substantív vedomosti zo skloňovania latinských substanív. • S porozumením skloňuje grécke substantíva zakončené predovšetkým na –e, -es, -es, -er, -on, -ma, -itis, -is, -osis. • Ovláda spoločné znaky skloňovania gréckych a latinských substantív. • Jasne sa orientuje v gréckej terminológii.	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústna odpoveď Didaktický test

			• Orientovať sa v gréckej terminológii.			
Medicínska terminológia so zameraním na špecifiká jednotlivých študijných odborov	**1**		**Žiak má:**	**Žiak:**		
Odborná terminológia a názvoslovie	1	**Anatómia a fyziológia** Ročník: prvý **Ošetrovateľstvo** Ročník: prvý **Ošetrovateľské techniky** Ročník: prvý **Zdravie a klinika chorôb:** Ročník: prvý	• Spoznať odbornú medicínsku terminológiu ako nevyhnutnú súčasť jednotlivých odborov. • Vymenovať latinsky časti kostry a muskulárny systém, tráviacu sústavu, vylučovaciu sústavu. • Orientovať sa v patologickej terminológii všeobecne. • Správne pochopiť a využiť skratky vyskytujúce sa v študijnom odbore. • Spoznať život v antickom svete, vzdelávanie, sociálne, environmentálne, ekonomické a politické procesy a ich vplyvy a odkazy na súčasnosť	• Zodpovedne ovláda odbornú medicínsku terminológiu ako nevyhnutnú súčasť jednotlivých odborov. • Správne menuje latinsky časti kostry a muskulárny systém, tráviacu a vylučovaciu sústavu. • Spoľahlivo sa orientuje v patologickej terminológii. • Chápe a využíva skratky vyskytujúce sa v študijnom odbore. • Pozná život v antickom svete, vzdelávanie, sociálne, environmentálne, ekonomické a politické procesy a ich vplyvy a odkazy na súčasnosť	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď